

Kalevi Aho

CONCERTO
FOR GUITAR AND CHAMBER ORCHESTRA

SOLO PART

 FENNICA GEHRMAN

Kalevi Aho: Konsertto kitaralle ja kamariorkesterille (2018)

Kitara on ei-kitaristisäveltäjän kannalta yksi vaikeimmista instrumenteista, ja kitarakonserton säveltäminen luo työhön vielä entisestään lisää haasteita. Kitaran epäsymmetrinen perusviritys (kielten välisenä intervallina on enimmäkseen kvartti, mutta välissä on kuitenkin yksi suuri tertiini) vaikeuttaa viritysjärjestelmän hahmottamista. Lisäksi kitaran ääni on heikko, mikä konsertoissa muodostaa erityisongelman; jos instrumentin ääntä ei halua vahvistaa, orkesteriosuuden on oltava solistisissa paikoissa varsin ohuen.

Ennen konserton sävelmistä kirjoitin nuottipaperilla kuudelle allekkaiselle viivastolle kaikkien kielten sävelikön kielten alimmista niiden ylimpään säveleen, ja kun tiesin miten laajoja otteita kitaralla voi soittaa, saatoinkin nähdä, minkälaiset otteet ja soinnut ovat soittimella mahdollisia. Itselläni oli lisäksi kitara, jolla saatoinkin hyvin hitaassa tempossa kokeilla konserton sävelkulkua ja teoksen erityiseffektejä.

Konsertossa on seitsemän yhtäjaksoisesti soitettavaa osaa. Jokaisessa osassa kitaraa käytetään omalla, erilaisella tavallaan. Johdantomaista hitaahkoa avausosaa seuraa virtuoosinen Allegro molto – siinä kitaraa käytetään myös lyömäsoitinmaisesti, kun solisti koputtaa paikoin rytmejä kitaran kanteen. Interludioissa palaa avausosan aiheita, ja sitä seuravassa lyyrisessä, laulavassa Andante cantabile. Misterioso -osassa kitaristi soittaa taas pelkkiä flageolettiäänisiä. Kuudentena osana oleva Presto muodostaa toisen virtuoosijakson kappaleeseen. Siinäkin rytminen ilmaisu on tärkeä, mutta nyt kitaristi ei koputtele kantta, vaan läimäyttää osan alussa ja lopussa kämmenellä kieliä otelaudan läheltä. Presto muodostaa samalla koko konserton dynaamisen huipennuksen. Tästä musiikki rauhoittuu hitaaseen Epilogiin. Lopussa musiikki ehtäytyy vähitellen kuulumattomiin.

Konsertto on sävelletty loppukevään ja alkukesän aikana 2018 ja olen omistanut teoksen Ismo Eskeliselälle.

Kalevi Aho

Kalevi Aho: Concerto for Guitar and Chamber Orchestra (2018)

The guitar is one of the most difficult instruments for a non-guitarist composer, and writing a guitar concerto just adds to the challenges. The guitar's asymmetrical tuning (most of the strings are tuned at intervals of a fourth, but there is one major third) makes the tuning system hard to conceive. The guitar furthermore produces a weak sound, which is a special problem in a concerto; unless the guitar sound is amplified, the orchestral writing has to be very thin at the guitar's solo points.

Before setting to work on the concerto, I took a sheet of manuscript paper and wrote down all the notes on each string, allotting one staff to each of the six strings from the lowest to the highest; and knowing the positions that can be played on a guitar, I could see which ones and what chords are possible. I also had a guitar of my own on which I could try out progressions and special effects at a very slow tempo.

The concerto is in seven movements performed without a break and each using the guitar in a different way. The fairly slow introduction-like movement is followed by a virtuosic Allegro molto in which the guitar is also used like a percussion instrument in places as the soloist taps out rhythms on the soundboard. Motifs from the Introduzione reappear in the Interludio, and in the lyrical, singing Andante cantabile that follows. In the Misterioso movement the guitarist plays only flageolet notes. The sixth movement, Presto, is the other virtuoso one in the concerto. Here, too, the rhythmic expression is important, but this time the guitarist does not tap the soundboard and instead slaps the strings near the fingerboard with the palm of the hand at the beginning and end. The Presto is the concerto's dynamic climax. From then onwards, the music subsides to a slow Epilogue, gradually retreating into silence.

I composed the concerto in late spring and early summer 2018 and dedicated it to guitarist Ismo Eskelinen.

Kalevi Aho

Premiere: 10th May 2019

Ismo Eskelinen & the Chamber Orchestra of Lapland, conducted by John Storgårds

Duration: c. 30'

I Introduzione – II Allegro molto – III Interludio – IV Andante cantabile – V Misterioso – VI Presto – VII Epilogue

Orchestra:

Flute (with B foot)

Oboe

Clarinet (in Bb)

Bassoon

Horn

Violin I (4)

Violin II (3)

Viola (3)

Violoncello (2)

Double Bass (1)

Full score available for sale (ISMN 979-0-55011-709-9).

Orchestral material available for hire from the publisher.

© 2021 Fennica Gehrman Oy, Helsinki

KL 78.65

ISMN 979-0-55011-710-5 (solo part)

Notation by Kari Vehmanen

Printed in Helsinki

www.fennicagehrman.fi

37

ff

ff

f

42

B1

f

47

f

f

attacca

C II - ALLEGRO MOLTO

1 (♩ ≈ 152)

f

mp

m.d. battuto

m.s.

6

mp

10

mf

mp

mp

mf

14

f

(vl. I)

18 **C1**

(vl. I) *mf*

22

f

26 **C2**

mf *mp* *mp*

29

(vl. I)

32

f

35

f

37

(vl. I) *f* (vl. I)

41 **C3**

f *f*

43

f *f*